

Struts eller drake – hur löser du konflikter!

Är du en struts som drar dig undan konflikter, eller en drake som driver igenom din vilja med makt eller en uggla som lyssnar på alla? Djuren kan hjälpa till att göra en konflikt tydlig.

Vi övar djuren och konfliktstilarna med skolpersonal för att belysa olika sätt att möta konfliktsituationer på, säger Laila Araya från Medlingscentrum. Det påverkar deras möten med både små och stora händelser på skolan och de skapar gemensamma förhållningssätt. Längst ner i denna artikel får du också en övning som är utmärkt och rolig att använda med personal och elever på skolan.

Beroende på vad du önskar få ut av en konflikt kan du välja olika förhållningssätt. Det finns fem typer av agerande eller konfliktstilar i en konflikt beroende på hur du önskar förhålla dig till de egna och andras intressen.

Tycker du spontant att någon av konfliktstilarna är bättre eller sämre än någon av de andra? Ingen av de fem kan sägas vara den enda rätta i alla situationer. Beroende på konfliktens art och omständighet kan vissa stilar/positioner vara mer effektiva än andra. Konsten är att kunna ha bredden och variera stil efter den specifika situationen eller människan du möter.

De olika positionerna som man kan inta vid pågående konflikt har både för- och nackdelar. Om du vill förbättra din förmåga att hantera konflikter är det bra att träna dig på att använda alla sätten. Ingen av stilarna går att använda som ett universalverktyg. Genom att öva på de olika positionerna och se vilka olika resultat de ger så utökar du din verktygslåda. Detta är också ett verktyg för att lära andra att prova andra tillvägagångssätt vid konflikter. Det är en lättsam teori att arbeta utifrån tillsammans med skolpersonal eller elever i klassrummet för att öka deras medvetenhet kring hur de själva agerar vid konflikter och att de har valmöjligheter.

Studier fastslår att vi utvecklar vanemässiga sätt att reagera på i konflikter som är stabila över tid. Många tycks använda olika konfliktstilar i olika relationer, de kan vara på ett sätt hemma och på ett annat på arbetsplatsen. Ofta tänker du inte så mycket på vilken konfliktstil du använder utan använder reflexmässigt vissa stilar oftare än andra.

Konfliktstilarna symboliseras gärna i form av olika djur. Vi gör det för att lättare minnas och relatera till dem. Det blir också roligare att öva och för att de bildar ett språk på skolan.

De olika konflikthanteringsstilarna

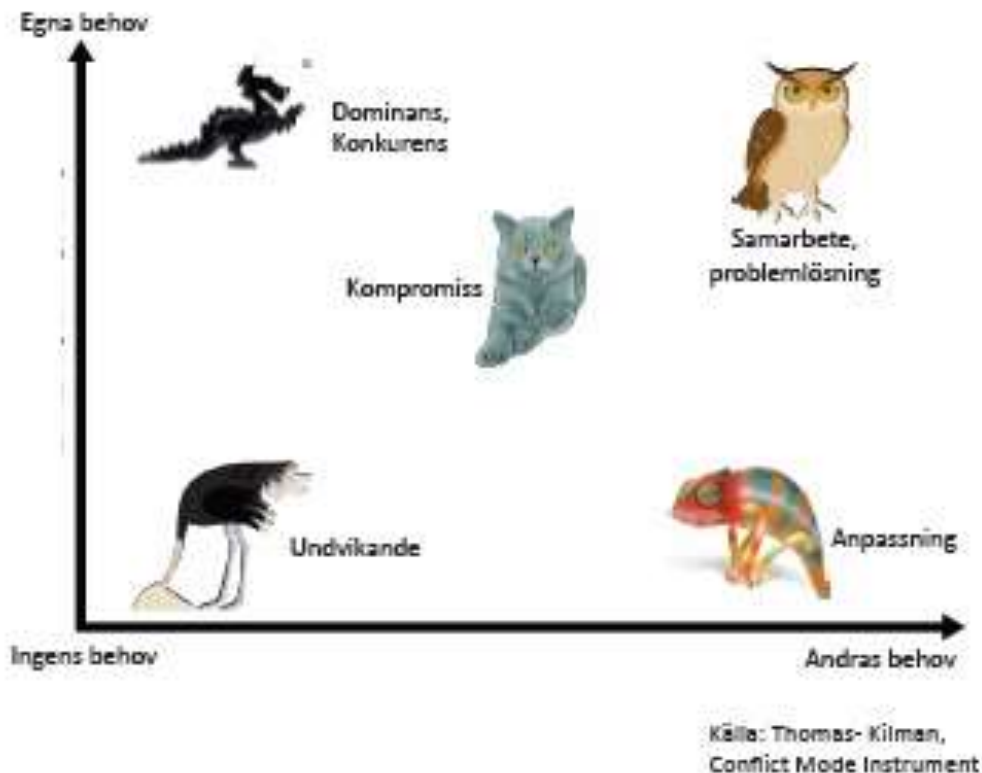
DRAKE – Kamp – Du är van att driva igenom din vilja. Du hävdar din uppfattning med stor kraft och bryr dig inte om att lyssna på andra. Draken blir lätt dominant i en konflikt och kan uppfatta konflikten som en tävlan att vinna. Man driver sin egen linje på den andres bekostnad. Man använder de medel som krävs för att vinna sin sak. Det gör att det sällan är en beständig lösning eftersom den ena parten - förloraren, känner sig missnöjd med resultatet.

STRUTS - Undvikande – Det känns obehagligt så fort det osar konflikt. Du drar dig gärna undan för att inte bli indragen i de andras meningsmotsättningar. Han/hon stänger av både för omvärldens och sina egna behov. Att undvika en konflikt kan innebära att man skjuter upp och tacklar konflikten vid ett senare tillfälle eller att man drar sig helt ur konflikten.

KAMELEONT - Anpassning – Du vill allas bästa och tycker att det är mycket viktigare att andras önskemål blir tillgodosedda än att dina egna blir det. Du anpassar dig gärna till andra och försöker nå fred till vilket pris som helst. Du kan också på så sätt plocka poäng och få fördelar till nästa gång.

KATT - Kompromiss – Du försöker lista ut hur man ska kunna göra upp så att det blir rättvist. Alla ska få någon del av sina behov tillgodosedda. Katten försöker hitta en medelväg mellan sina egna och andras behov. Kompromiss betyder att mötas på halva vägen. Resultatet kan dock vara att den ena parten ger upp mer än den andra eller att ingen part känner sig riktigt nöjd.

UGGLAN – Samverkan – Du ser till att alla kommer till tals. Du talar också om vad du själv vill, innan du hittar på en lösning som kan få alla att känns sig nöjda. Tillsammans skapas en vinna/vinna lösning som alla parter känner sig nöjda med. Men ugglan kan ta mycket tid och det är inte alltid man har den.

Tips på övning att göra med personalen eller eleverna:

- 1, Gör 5 A-4 papper och skriv de olika djurens namn. Lägg ut dem i olika hörn i rummet och ett djur i mitten.
- 2, Förklara för gruppen vad konfliktstilar innebär och gå igenom de olika konflikthanteringsstilarna. Använd underlaget här ovan. Viktigt att du påtalar att det inte finns några rätt och fel stilar bara att de fungerar olika bra i olika situationer.
- 3, Alla ställer sig i mitten av rummet och får tänka på en eller den senaste konflikt som de var inblandad i (på skolan eller privat). Alla får tänka tysta en stund...
- 4, Be dem placera sig på det djur som de använde i just denna situation (om de använt sig av flera utmed vägen så låt dem ställa sig på det första stilen de använde). Be dem sedan ställa sig två och två och för varandra berätta om den situation de var inblandade i och vad i konflikten som gjorde att du valde den konflikthanteringsstilen.
- 5, Be sedan olika deltagare att berätta om sin situation för de andra i storgrupp. Ta gärna en från varje konflikthanteringsstil.
- 6, Alla samlar sig i mitten av rummet igen. Be dem placera sig i den konflikthanteringsstil

som de önskar att de hade använt istället. Om de är nöjda med sin stil be dem byta till en annan och reflektera hur det hade påverkat situationen.

7, Fundera i storgrupp hur resultatet av konflikten hade påverkats av att de hade valt den här konflikthanteringsstilen istället.